

Gäller för: Intensivvårdsavdelning Kungälv

Innehållsansvar: Anna Berg Olofsson, (annol140), Ivasjuksköterska

Godkänd av: Jesper Wallskog, (jeswa1), Överläkare

Giltig från: 2026-01-15

Giltig till: 2028-01-08

Lumbalpunktion

Förändringar sedan föregående version

Bilaga tillagd för att underlätta remisshantering.

Arbetsbeskrivning

Akutlåda för Lumbalpunktion finns.

Förberedelser

Ansvarig läkare avgör vilka analyser som skall skickas, att ifyllandet av remisser är korrekt utfört och hur mycket likvor som behövs. Använd gärna bilaga 1 som hjälpmedel.

Följande prover skall alltid tas:

- **Csv-celler**
- **Csv-glukos**
- **P-glukos**

Följande prover tas vid frågeställning infektion

- **Csv-laktat**
- **Csv-albuminkvot**

Csv-celler och -glukos analyseras på KS och ordineras i Melior

Csv-laktat och -albuminkvot samt mikrobiologi analyseras på SU.

Remiss för prover som analyseras på SU: ROSP (mikrobiologi), övriga [Neurokemiska analyser Klinisk Kemi Remiss 7](#) (finns även utskrivna i lumbalpunktionslådan).

För mer information om analyser, remisser och vilka analyser som kräver blodprov, se bilaga 1.

Ett fullt konformat provrör med gul kork (8–12 mL) tas, detta räcker till alla analyser. Vid stickblödning kastas den första mL likvor. Vid akuta situationer samlas så mycket likvor som går att få även om inte en volym på 8–12 mL uppnås.

Vid frågeställning ”subarachnoidalblödning” måste provröret skyddas från ljus hela vägen från provtagning till analys, lämpligtvis med aluminiumfolie. Ljusskydda röret direkt efter provtagning.

Laboriemedicin portionerar ut likvor till de olika analyserna, skicka därför med 10 extra labetiketter. All likvor lämnas till laboriemedicin där den förvaras tills man sett svaret på celltalet, därefter kan efterbeställningar göras. Sparas för eventuella efterbeställningar i 14 dagar.

Fyll i **provtagningstidpunkt** på alla remisser och namnetiketter.

All likvor lämnas **omedelbart** till laboriemedicin och **ges i handen till någon där.**

Om provtagningen tar lång tid lämnas ett rör snarast till labb för centrifugering. För glukos, laktat och pigmentscreening ska centrifugering ske inom 30 min.

Ta fram:

- Minst 15 st labetiketter (varav 10 st ska med ner till lab).
- Sterila handskar
- Klorhexidinsprit 5 mg/ml
- Inj Mepivacaine 10 mg/ml
- **Lumbalpunktionslåda** som innehåller
 - Steril hålduk
 - Steril op-duk
 - Tvättset
 - Sterila kompresser
 - Förband
 - 5 mL spruta
 - 10 mL spruta
 - Rosa kanyl
 - Svart kanyl
 - Blå kanyl
 - NRFit 3 mL spruta
 - NRFit 10 mL spruta, 2 st.

- NRFit uppdragningskanyl med filter, 2 st.
- NRFit Lp-nålar Sprotte 22G x 90 mm, 2 st.
- NRFit Lp-nål Sprotte 25G x 90 mm
- NRFit Lp-nål skärande spets 22G x 88 mm
- Stigrör
- Sterila provrör med gul skruvkork (konad botten), 4 st.
- Descutan
- Munskydd
- Aluminiumfolie

Descutantvätta 30 sek x 2. Torka torrt med M-tork.

För tillvägagångssätt, se Vårdhandboken (länk nedan). Läkare ordinerar om och hur länge patienten ska ligga i planläge efter undersökningen.

Relaterad information

[Provtagningsanvisningar för likvor](#)

[ABC om diagnostisk lumbalpunktion](#) – Läkartidningen nr 41, 2008
volym 105

[Vårdhandboken - Lumbalpunktion](#)

Bilaga 1

Analys	Remiss	Ordinerat (kryssa i)	Blodprov
Csv Celler, glukos	Melior Vid frågeställning subarachnoidalblödning: Ljusskydda röret med aluminiumfolie		Rosa rör – p-glukos
Csv Laktat	Pappersremiss Klinisk kemi 7		
Csv Albuminkvot	Pappersremiss Klinisk kemi 7		Guldgult rör – s-albumin, skickas med csv-provet till SU, märk ”Neurokem”
Csv Odling	ROSP: Csv-odling		
Csv Neuroropa virus /CNS-infektioner	ROSP: CNS-infektioner, PCR (csv)		
Csv Bakteriellt DNA	ROSP: 16S rRNA gen, bakteriellt DNA (csv)		
Csv Elfores	Pappersremiss Klinisk kemi 7		Guldgult rör – s-elfores, skickas med csv-provet till SU, märk ”Neurokem”

Ett fullt konformat provrör med gul kork (8–12 mL) tas, detta räcker till alla analyser. Vid stickblödning kastas den första mL likvor. Vid akuta situationer samlas så mycket likvor som går att få även om inte en volym på 8–12 mL uppnås.

Laboratoriemedicin portionerar ut likvor till de olika analyserna. Skicka med 10 extra labetiketter.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Intensivvårdsavdelning Kungälv

Innehållsansvar: Anna Berg Olofsson, (annol140),
Ivasjuksköterska

Godkänd av: Jesper Wallskog, (jeswa1), Överläkare

Dokument-ID: SV9761-782711715-247

Version: 6.0

Giltig från: 2026-01-15

Giltig till: 2028-01-08